

GEHEIM

→ *Alémna Guine-Bissau*

16 maart 1979

Land:	Guinee-Bissau	<i>MP</i>
Onderwerp:		<i>Don mg uiaapde IBB-bijdrage van Lw projectie met Cabral. Na afloop setons 172</i>
Referenties:	Uw mondeling verzoek	<i>y. 14/3</i>
Datum van waarneming:	1978/79	
Bron:	IBB	
Opmerkingen:	Rapport werd samengesteld op basis van open en geheime gegevens	
Bijlagen:	—	
Mede Verzonden aan:	—	

t.a.v. Mr J.P.M.H. Merckelbach

GEHEIM

GUINEE-BISSAU

1. In de Republiek Guinee-Bissau en de Republiek Kaapverdië is een en dezelfde politieke partij aan de macht: de Partido Africano da Idependencia da Guiné e Cabo Verde (PAIGC). De secretaris-generaal van de PAIGC, Aristides Pereira, is president van Kaapverdië; plaatsvervangend secretaris-generaal is Luiz de Almeida Cabral, president van Guinee-Bissau. De Partij hield haar derde congres van 16-20 november 1978 in Bissau. Het congres sprak zich uit voor een revolutionaire "nationale democratie", voor een politiek van niet-gebondenheid en voor een toekomstige eenheid van de beide republieken.
2. Tijdens de onafhankelijkheidsstrijd tegen Portugal, die voor Guinee-Bissau in 1974 en voor Kaapverdië in 1975 met succes bekroond werd, ontvingen de guerrilleros militaire steun van de Sovjet-Unie, andere Oostblokstaten en China. Beide republieken, die zeer te lijden hebben onder de reeds jarenlange droogte, hebben zich echter voor het verkrijgen van economische steun tot Westerse en Arabische landen gewend. De voornaamste handelspartner is Portugal. De in 1975 tussen Guinee-Bissau en de Sovjet-Unie gesloten visserijovereenkomst werd in 1977 in een voor Bissau meer gunstige vorm gewijzigd, omdat de regeling te zeer in het voordeel van de SU bleek uit te vallen. De Sovjets hebben noch op de Kaapverdische eilanden, noch in Guinee-Bissau succes gehad met hun pogingen militair-maritieme faciliteiten te verwerven. Het pragmatisme van de Kaapverdische regering blijkt vooral uit het feit, dat zij de Zuidafrikaanse luchtvaartmaatschappij toestaat de internationale luchthaven op het eiland Sal te gebruiken als tussenstation voor vluchten naar Europa. Het Kaapverdische bewind kan deze bron van deviezen niet missen.
3. De Franse politiek in de regio heeft geleid tot toenadering tussen het radicale Guinee (Conakry) enerzijds en de meer behoudende staten Senegal en Ivoorkust anderzijds. Deze ontwikkeling heeft zijn weerslag op Guinee-Bissau, dat door Senegal en Guinee (Conakry) begrensd wordt. Van meer belang is dat Guinee-Bissau en Kaapverdië sedert 1976 de jaarlijkse Frans-Afrikaanse topconferenties plegen bij te wonen. Guinee-Bissau heeft een bemiddelende rol gespeeld bij de toenadering tussen Angola en Portugal die haar beslag kreeg in juni 1978. Begin '79 werd

in persberichten melding gemaakt van het gerucht dat president Cabral voornemens is een conferentie te beleggen van Portugeessprekende landen, t.w. Angola, Mozambique, Guinee-Bissau, Kaapverdië en de Republiek Sao Tomé en Príncipe; Mozambique zou ook Portugal en Brazilië hierbij willen betrekken. Volgens een ander bericht zal deze conferentie omstreeks juli '79 in Bissau of Luanda gehouden worden.

4. Aangenomen wordt dat zich in Guinee-Bissau ca 200 - 250 Cubaanse adviseurs bevinden, voornamelijk militairen. In Kaapverdië zouden zich slechts 10 - 15 Cubanen bevinden, werkzaam in de gezondheidszorg. Militaire training wordt echter evenzeer verzorgd door Portugal. Begin September werd gemeld dat Portugal te Bissau een permanente marine-missie zou vestigen. Guinee-Bissau kocht in Frankrijk twee patrouille-vaartuigen. Wat de Sovjet-presentie betreft werd in augustus 1978 geschat dat in Guinee-Bissau 50 militaire adviseurs en 20 civiele adviseurs (vnl. geologen) werkzaam waren. Sinds 1977 bestaat tussen de PAIGC en de Oostduitse SED een overeenkomst inzake samenwerking op economisch, politiek, technisch-wetenschappelijk en cultureel gebied.
5. Van tijd tot tijd treden in Guinee-Bissau spanningen aan het licht naar aanleiding van een vermeende overheersing van de PAIGC door Kaapverdianen. (De Kaapverdianen zijn over het algemeen meer ontwikkeld dan de Bissauguineeërs; Luiz Cabral werd te Bissau geboren als zoon van een uit Kaapverdië afkomstige onderwijzer). Met name in de jeugdbeweging van de partij, de Juventude Africana Amilcar Cabral (JAAC) wordt dergelijke kritiek naar voren gebracht. De JAAC bepleit tevens een nauwer contact met de Sovjet-Unie.

Mogelijke gesprekspunten

- a. De rol van Cuba in de beweging van de niet-gebonden landen; Cuba's opvatting dat de niet-gebonden de "natuurlijke bondgenoten" zijn van de socialistische landen.
Verwachtingen m.b.t. de dit jaar in Havana te houden conferentie van niet-gebonden staten.

- b. De ontwikkeling van de samenwerking tussen Guinee-Bissau en Kaapverdië; kritiek in Guinee-Bissau op een vermeend Kaapverdisch overwicht.